

Azərbaycan dövləti dini dəyərlərə daim hörmət və ehtiramla yanaşır

Ölkəmizdə dini ibadət yerlərinə ehtiramla yanaşmaq ənənəsinin çoxəsrlilik tarixi olsa da, qədim məscidlərin yenidən qurulmasına – Bibiheybət məscidinin bərpası ilə başlanmışdı. İş elə gətirmişdi ki, 1999-cu ilin may ayında həmin məscidin bərpadan sonrakı təntənəli açılışında ulu öndər Heydər Əliyevin çıxışını məhz orada eşidən mətbuat təmsilçilərindən biri də mən idim.

Həmin tədbirdən yaddaşımda və yazılarımda qalan çox məqamlar olmuşdu. O məqamlardan ən dəyərlisi ümummilli liderin “hörmətli möminlər, din qardaşlarımız, mən sizi əmin edirəm ki, ölkəmizin ərazisindəki bütün dini abidələr, ibadət yerləri bərpa olunacaqdır” – əminliyi idi.

Biz həmin uzaqgörənliyin təsdiqini Prezident İlham Əliyevin Şamaxıda – Qafqazın ən qədim məscidinin bərpası zamanı da gördük, 2016-cı ilin Aprel döyüşlərindəki uğurlarımızdan sonra Cəbrayılın Cocuq Mərcanlı kəndində Şuşa Məscidinin eynisinin tikilib istifadəyə verilməsində də, Ağdam məscidinin ziyarət edilməsində də, Zəngilan məscidinin bərpasının təməl daşının qoyulmasında da.

Yadımdadır, ötən ilin aprelində dövlətimizin başçısı İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva üzərində “Zəngilan məscidinin təməli Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən 26 aprel 2021-ci il tarixində qoyulmuşdur” sözləri yazılmış xatirə daşını məscidin divarına hörmüşdülər. O zaman bəzi möminlərimiz “Bu məscidin sağ əli bizim məscidlərimizin də başına” el deyimini yada salmışdılar.

Prezident İlham Əliyev isə demişdi: “Ermənilər tərəfindən dağıdılmış və təhqir edilmiş bütün dini məbədlərimizin əvvəlki görüntüləri və işğaldan sonrakı görüntüləri tərtib edilir və dünya birliyinin diqqətinə çatdırılır. Bu gün ermənilərin mədəni irsi ilə əlaqədar öz narahatlığını ifadə edən bəzi xarici nümayəndələr, bax, bunu görsünlər,

Zəngilan məscidinin qalıqlarını görsünlər, Şuşa məscidlərinin qalıqlarını görsünlər və görsünlər ki, Ermənistan dövləti bizə qarşı mədəni soyqırımını da törədib”.

Prezident xatırladırdı ki, biz bütün tarixi, dini abidələrimizi bərpa edəcəyik: “Şuşa şəhərində artıq məscidlərin bərpasına start verilib. Ağdam Cümə məscidinin bərpası ilə əlaqədar hazırlıq işləri gedir. Bu gün Zəngilan şəhərində yerləşən məscidin yenidən bərpası, konservasiya işlərinə start verilir”.

Həmin əlamətdar gündən bir il bir ay keçəndən sonra – 2022-ci il mayın 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva “Paşa Holding” MMC-nin dəstəyi ilə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən inşa olunan Zəngilan məscidində tikinti işlərinin gedişi ilə tanış oldular.

Qeyd edək ki, Ermənistanın torpaqlarımızı işğal altında saxladığı otuz ildən sonra rayonun işğaldan azad edilməsi nəticəsində buradakı tarixi, memarlıq abidələri də erməni əsarətindən qurtuldu. Otuz ilə yaxın işğal dövründə dağıdılan, təhqir olunan dini abidələrimizin, məscidlərimizin yenidən həyata qaytarılması prosesində Heydər Əliyev Fondu müstəsna xidmət göstərir. Qarabağdakı dini abidələrin, məscidlərin bərpası işləri sürətlə davam etdirilir.

Bütün bunlar dövlətin və Heydər Əliyev Fondunun dini abidələrimizin bərpasına ayırdığı diqqət və qayğının çox cüzi bir hissəsidir. Dövlət başçımızın dediyi kimi, başqa cür ola da bilməz. Çünki Azərbaycanın dövlət-din modeli

zəngin tariximizə, eləcə də tolerant ənənələrimizə əsaslanır. Bu model ölkəmizdə sabitliyin, tolerantlığın, dinamik inkişafın başlıca qarantıdır. Bu gün Azərbaycan dünyada müxtəlif dinlərin mədəni irsinin qorunub-saxlanıldığı məkanlardan biri kimi tanınır. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan dini tolerantlığın ən uğurlu modelini yaratmış, ərazisində fərqli mədəniyyət və sivilizasiyaların harmoniyasına nail olmuşdur.

Təəssüf ki, müstəqillik illərinin ilk dövrlərində ölkədə dövlət-din münasibətlərində bir sıra problemlər yaranmışdır. Dini durumda müşahidə olunan bu təlatümlərin fonunda radikallaşma prosesi canlanır və beləliklə, ümumi stabillik və hətta dövlətçilik üçün təhlükə yaranırdı. Mütəxəssislər yazırlar ki, həmin çətinliklərin öhdəsindən gəlmək üçün dərin siyasi bilik, idarəetmə bacarığı tələb olunurdu. Ümummilli lider Heydər Əliyev isə bu keyfiyyətlərə malik bir şəxsiyyət idi. Onun hakimiyyətə qayıdışından sonra ölkədə sabitlik bərqərar olmağa başladı.

Ulu öndər dövlət-din münasibətlərini qanunvericilik səviyyəsində nizamlaya bildi. 1995-ci ildə qəbul edilmiş Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dövlət-din münasibətlərinin hüquqi əsasları öz əksini tapdı. Müxtəlif dini qurumlar arasında tolerant münasibətlərin möhkəmlənməsi, dini radikalizm və ekstremizm hallarının qarşısının alınması istiqamətində mühüm addımlar atıldı. 1996-cı ildə Prezident Heydər Əliyev “Dini etiqad azadlığı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda əlavə və dəyişiklikləri təsdiq etdi. Bununla da, dövlət-din münasibətlərində yeni mərhələnin əsası qoyuldu.

Xatırladaq ki, Prezident Heydər Əliyevin 21 iyun 2001-ci il tarixli fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı. Dövlət Komitəsinin yaradılmasında məqsəd Azərbaycan Konstitusiyasının 48-ci maddəsinin (Vicdan azadlığı) həyata

Zəngilan rayonunda yarıdağıdılmış bəzi məscidlərdən tövlə kimi istifadə olunub, orada donuz saxlanılıb. Bu videokadrlar var. Ağdam məscidində donuz saxlanılıb və bu, bütün müsəlman aləminə qarşı cinayətdir, İslam dininə qarşı cinayətdir. Bütün müsəlman dövlətləri bunu görməlidir və biz bu həqiqətləri bütün müsəlman ölkələrinin rəhbərlərinin diqqətinə çatdırırıq. Azad edilmiş torpaqlara bu gün gələn xarici qonaqlar erməni vəhşiliyini öz gözləri ilə görürlər. Bu yaxınlarda Azərbaycanda səfərdə olmuş İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi öz etiraz səsini ucaltmışdır.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti
Zəngilan, 26 aprel 2021-ci il

keçirilməsi üçün müvafiq şəraitin formalaşdırılması və dini etiqad azadlığı ilə bağlı qanunvericilik aktlarının tələblərinə riayət olunmasını təmin etmək idi.

Ulu öndərin həmin siyasəti Prezident İlham Əliyev tərəfindən də uğurla davam etdirilir. 2003-cü ilin payızından bəri ölkəmizdə beynəlxalq konfransların, tədbirlərin keçirilməsi tolerantlığın ən yüksək səviyyədə olmasının göstəricisidir. Belə ki, 2010-cu ilin aprel ayında Bakı şəhərində keçirilmiş “Qloballaşma, din, ənənəvi dəyərlər” adlı tədbirdə müxtəlif ölkələrin 200-dən çox nümayəndəsi iştirak etmişdir. Bu da öz növbəsində Azərbaycanın tolerantlıq modelinin beynəlxalq aləmdə tanınmasında mühüm rol oynamışdır.

2011-ci ildən başlayaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin şəxsi təşəbbüsü ilə hər iki ildən bir Bakıda Ümumdünya Mədəniyyətlərarası

Dialog Forumu keçirilməkdədir. Forumlar UNESCO, BMT-nin Sivilizasiyalar Aliansı, Avropa Şurası, Avropa Şurasının Şimal-Cənub Mərkəzi, ISESCO, BMT-nin Dünya Turizm Təşkilatının əməkdaşlığı ilə həyata keçirilir ki, bu da dövlətin din siyasətində əldə etdiyi nailiyyətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması və bir çox qabaqcıl ölkələr tərəfindən öyrənilməsi, eyni zamanda, tətbiqi sahəsində geniş imkanlar yaratmaqdadır.

Qonşu ölkələrdən olan din-dəşlərimiz yazırlar ki, Azərbaycan möminləri dövlətin tikdirdiyi və ya bərpa etdirdiyi “Heydər məscidi”, “Hacı Cavad” məscidi, “Təzəpir”, “Bibiheybət”, “Əjdərbəy” məscidləri, Gəncədəki “İmamzadə” kompleksində aparılmış təmir-bərpa işləri ilə fəxr edə bilərlər.

Bu zaman xüsusilə vurğulanmalı məqamlardan biri də Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban

xanım Əliyevanın dövlətin din siyasəti istiqamətində, xalqın milli-mənəvi dəyərlərinin qorunub-saxlanması, dinə dövlət dəstəyi və qayğısı sahəsində mühüm rol oynamasıdır. Onun təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Tolerantlığın ünvanı. Azərbaycan” layihəsi çərçivəsində müxtəlif dini ibadət yerlərində – “Pir Həsən” ziyarətgahı, “İmam Hüseyn” məscidi, Şamaxıda “Cümə” məscidi, Gəncədə “Həzrəti Zeynəb” məscidi, Bakıda “Müqəddəs Məryəm” kilsəsi, Nic qəsəbəsindəki “Müqəddəs Məryəm Ana Alban” kilsəsində təmir-bərpa işləri görülmüşdür.

Xüsusilə qeyd edilməli başqa bir fakt isə ondan ibarətdir ki, 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda da Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə quruculuq işləri davam etdirilir. Erməni vandalları tərəfindən tamamilə dağıdılaraq yarasız hala salınan tarixi-dini abidələrimiz fondun dəstəyi ilə yenidən tikilib bərpa

olunur. Uzun illərdən bəri erməni əsarətində qalan Şuşanın “Yuxarı Gövhər ağa”, “Aşağı Gövhər ağa”, “Saatlı” məscidlərinin, eyni zamanda, “Yuxarı Gövhər ağa” məscidinin həyatında yerləşən mədrəsənin bərpa olunaraq əvvəlki görünüşünə geri qaytarılması bu istiqamətdə aparılan ilkin işlər sırasında. Qarabağdakı bütün tarixi-dini abidələr kimi bu məscidlər də dağıdılmış, interyeri dəyişdirilmişdir. Hazırda “Yuxarı Gövhər ağa” məscidinin birinci mərhələdə bərpası işləri başa çatdırılmışdır.

Yeri gəlmişkən, Prezident İlham Əliyev və Heydər Əliyev Fondu təkcə İslam dininə aid olan deyil, yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, dünyəvi dinlərin hamısına aid olan ibadətqah və ziyarətgahların təmir-bərpa işlərini eyni hörmət və ehtiramla yerinə yetirir.

Hazırladı: İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
“Xalq qəzeti”

